

Анастасія Пучкова
**ЦЕНзуРА ЯК СПОСІБ ЗНИЩЕННЯ
ГУМАНІТАРИСТИКИ В РОМАНІ
«451 ГРАДУС ЗА ФАРЕНГЕЙТОМ» РЕЯ БРЕДБЕРІ**

Науковий керівник: к.філос.н. К. В. Райхерт

Роман-антиутопія «451 градус за Фаренгейтом» Рея Бредбері є соціальною критикою передусім маккартизму (з його «Полюванням на відьом»). Проте соціальна критика роману залишається актуальною сьогодні через те, що Рей Бредбері в цьому творі досліджує, до яких наслідків може призвести встановлення тотальної цензури.

«451 градус за Фаренгейтом» [1] – це непривабливе оповідання про те, до чого може призвести встановлення тотальної цензури. Цензура в романі Р. Бредбері спрямована на запобігання критики влади та протистояння цій владі. Основним наслідком цензури є фактичне знищення гуманітарної сфери, гуманітаристики, особливо таких гуманітарних дисциплін, як філософія, історія та філологія, що відповідають за формування самостійності мислення та критичного мислення, що може призводити до формування індивідуальності й активної соціальної позиції, тому що людина, що має індивідуальність, готова брати на себе відповідальність, а не перекладати її на владу. Більше того, усунення історії веде до незнання того, як було раніше, наприклад, що раніше можна було протистояти владі чи її контролювати.

Знищення гуманітарної сфери призводить до невміння людини повноцінно спілкуватися з іншими людьми. Зведення людського спілкування до простих комунікацій необхідне владі, щоб люди не обмінювалися ідеями та не збиралися в групи, щоб реалізувати на практиці ці ідеї, тому що деякі ідеї можуть бути небезпечними для функціонування влади. Щоб попередити обмін ідеями, влада створює такі науково-технічні умови, які б роз'єднували людей: розвинене розважальне телебачення, щоб захопити увагу людей; повсюдна роботизація, щоб люди менше взаємодіяли одна з одною; спрощення (короткі перекази книжок або перегляд їхніх телеадаптацій) механізація (активні види спорту, просте переписування посібників) навчання в школі; нарешті, знищення заборонених книжок.

Цензура та знищення гуманітарної сфери в романі «451 градус за Фаренгейтом» Р. Бредбері призводять до дегуманізації людини, наслідком чого є виховання схильностей до жорстокості та агресії в

людині, а також можливість контролю людини через усілякі науково-технічні засоби (девайси).

В цілому в романі «451 градус за Фаренгейтом» Р. Бредбері уявляє існування людини в умовах науково-технічного прогресу дуже негативно: якщо влада спробує нав'язати цензуру та винищити гуманітарну сферу, пропонуючи на заміну повну технологізацію людського існування, то саме людське існування буде дегуманізованим і зведеним до задоволення тваринних інстинктів людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бредбері Р. 451 градус по Фаренгейту. URL: <http://loveread.ec/contents.php?id=2039> (дата обращения: 19.05.2019).